

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Capita Pietatis Christianæ, Interrogationibus Et
Responsionibus vsitatis in Catechetica Methodo ita
explicata, vt breuem sed integram hypotyposin doctrinæ
purioris complectantur**

Ferinarius, Johannes

Magdeburgi

VD16 W 3078

De Evangelio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36195

Possunt ne etiam renati labi?

Respondeo. Possunt, ut perspicue probatur
12. capite Matthei, & 2. capite 2. Epistole Petri.
sic lapsi sunt Adam, Aaron, Dauid, Petrus.

Quid est peccatum non regnans, seu
veniale?

Peccatum non regnans, seu veniale, propter quod
non amittitur gratia, Spiritus sanctus, & fides, et
hac vita in renatis malum originis, item dubitationes
& incendia malorum affectuum, quibus tamen regnant
sancti, ne ruant contra conscientiam, & dantur
propter has sordes, & credunt se propter Medicinam
Deo placere, tegi has sordes, & gratiam exorbire
supra peccatum.

Vnde sumpta est hæc distinctio:

Respondeo. Ex perpetuo consensu doctorum
pheticorum, & Apostolicorum. Et Rom. 8. exponitur
ponitur hæc distinctio: Si secundum carnem vivamus
moriemini, si actiones carnis Spiritu mortificabitur
uetis. Gal. 5. Manifesta sunt opera carnis. Quis
faciunt regnum Dei non possidebunt. Manifesta sunt
scilicet, cuiusque conscientie, quæ iudicare poterit
propter tales lapsus actu ream fieri iræ Dei, & æternæ
pænæ.

DE EVANGELIO.

Quid significat vocabulum Evan-
gelium?

1. In prima significatione significat letum nuncium, seu rem letam, quæ nunciatur. Huius significationis illustria exempla sunt, apud scriptores, ut Plutarchum in vita Artaxerxis, Pompei, & plurimis alijs locis. Ita etiam loquitur Cicero ad Atticum, & alibi.

2. Sæpe significat præmium, quod datur leta nunciati. Exempla sunt apud Homerum & creberrima apud Plutarchum. Vsitata est etiam scriptoribus Grecis phrasis, quam Grammatici enarrant per Elisum, θύειν ἐὺν ἡδέϊα, facere sacrificium propter rem bene gestam, aut propter letum nuncium. Ita est locutus Socrates, & alij.

Quomodo vox diuina vta est hoc nomine?

In propria significatione, pro leto, & fausto nuncio. Voluit autem Deus, hac insigni appellatione, doctrinam de Filio, & letissimis beneficijs Filij, distinguere à Lege, ut appellationis dulcedo, moneret homines, de discrimine Legis, & Euangelij. Expressum est autem hac appellatione vocabulum Hebræum, quod vtitur est Prophetis, & eodem modo significat letum nuncium.

Recte dicitur: Euangelium esse proprie appellationem personæ Filij Dei, perinde vt λόγος, & similia nomina?

O 5

Recte

Recte Euangelium distinguitur à persona re-
 ys. Quia significat doctrinam reuelatam, & per-
 ctam à Christo, & de beneficijs Christi.

Contra:

Potentia Dei est ipse Deus.

Euangelium est potentia Dei.

Ergo Euangelium significat ipsum Deum,
 alibi etiam Christus nominatur potentia

Respondeo. Ad Maiorem: Potentia Dei est
 us, scilicet vel essentialis vel personalis potentia.
 Minor est prædicatio figurata: Euangelium est po-
 tia Dei, scilicet nec essentialis, nec personalis,
 instrumentum seu organum, seu medium, per quod
 us est potenter efficax, in conuersione hominum.
 batur hæc significatio, ex plurimis testimonijs scri-
 pturæ. In eodem loco dicitur: Non pudet me Euange-
 quod est Christi. Ergo significat doctrinam. Item
 quem pudet mei, & Euangelij mei. Et: Euangelium
 est ministerium Spiritus. Nusquam verò Christus
 minatur minister Spiritus sancti, sed Spiritus sanctus
 qui mittitur à Patre, per Filium, est efficax per Eu-
 gelium, id est, per verbum.

Quid est Euangelium?

Est prædicatio poenitentiae, & promissionis, in
 ius-noticia non est insita naturæ hominū in creatura
 sed miranda bonitate, prolata est ex sinu aterni-
 tatis, per Filium promissio, in qua non propter

merita nostra, aut dignitatem nostram, sed propter obedientiam Domini nostri Iesu Christi, gratis donantur credentibus, remissio peccatorum, & reconciliatio, seu iustificatio, in qua Filius Dei, voce Euangelij, uiuificat corda credentium, & dato Spiritu sancto, facit eos templa Dei, & credentes sanctificantur, & propter Filium Dei, gratis fiunt heredes uitae aeternae, & resuscitantur ad uitam aeternam, sapientiam, iustitiam, & leticiam, in qua erit Deus omnia in omnibus.

Qualis est forma definitionis iam traditae?

Est definitio collecta ex partibus seu membris: Quia duo sunt capita doctrinae Euangelij, scilicet, Praedicatio poenitentiae, & praedicatio promissionis gratiae, quae propria est Euangelij. Promissio uero gratiae, complectitur praecipue haec 4. membra: Remissionem peccatorum, reconciliationem, seu iustificationem, donationem Spiritus sancti, & donationem uitae aeternae.

Probetur haec definitio:

Testimonium illustre est in ultimo capite Luce, ubi Christus iubet praedicare in nomine suo, poenitentiam, & remissionem peccatorum,

Contra:

Retinendum est discrimen, inter Legem, & Euangelium. Praedicatio poenitentiae, accusans, & iudicans peccatum, est opus legis, iuxta dictum: Per Legem cognitio peccati. Item: peccatum non cognouit nisi per legem.

Ergo non recte tribuitur Euangelio praedicatio poenitentiae.

Responsa

Respondeo. Ad Minorem. Prædicatio pœnitentiæ, etiam quatenus accusat & iudicat omnem carnaliter, non est opus legis Pharisæicæ, Philosophicæ & Politicæ tantum intellectæ. Sed Euangelium in sua tali prædicatione pœnitentiæ utitur voce Decalogi Legis diuinæ Moralæ, quam repetit, enarrat, & mitigat, iuxta ἰπὶς ἰνὰ ἄρῃ monstratam in promissionibus de Mediatore. Neq; sine illa declaratione, ulla dicitur in lege mentio prædicationis pœnitentiæ. Lex secundum sese considerata, cum naturam ream propter peccatum damnet iudicio immutabili, efficit in animis hominum, aut fugam Dei cum desperatione & metu, aut profanam securitatem, Quæ ex diametris pugnant veræ pœnitentiæ. Sed ubi accessit decalogus monstrans ἐπιὶνὰ ἄρῃ legis ex Euangelio, ibi dicitur auditur mentio pœnitentiæ salutaris in ministerio gratis remissionem peccatorum, illis, qui confugiunt ad Mediatorem.

Deinde manifestum est, ex lege, simpliciter, et sine Euangelio intellecta, hoc primum, & præcipuum peccatum, scilicet ignorantiam & contentum Mediatoris, ac beneficiorum eius, non argui, nec moneri, sed illud proprie ostendi & accusari voce Euangelii, sicut dicitur: Spiritus sanctus arguet mundum de peccato, quod non credunt in me. Ergo rectè dicitur in ecclesiâ: Euangelium proponens & declarans vocem legis, correctæ, & mitigatæ, esse prædicationem salutaris pœnitentiæ.

Quomodo differunt Lex, & Euangelium :

Definitiones prius recitatae, monstrant discrimen.

Differunt enim Euangelium a lege, genere, & differentiis. Lex est sententia, praecipiens integram obedientiam erga Deum, & damnans non habentes perfectam obedientiam. Sed Euangelium est promissio offerens agentibus poenitentiam remissionem peccatorum, & reconciliationem accipiendam fide, id est, fiducia Mediatoris. Et lex non habet promissiones gratuitas, sed conditionales, id est, pendentes ex dignitate seu perfectione obedientiae. At Euangelium est gratuita promissio, propter Mediatorem. Ita particula, gratis, propter Mediatorem, facit illustre discrimen, inter legem, & Euangelium.

Vbi perspicue monstratur discrimen Legis, & Euangelij :

Illusterrimum dictum est in primo capite Iohannis : Lex per Moysen data est, gratia, & veritas, per Iesum Christum facta est.

Hoc dictum enarratur.

Iohannes constituit illustre discrimen, inter Moysen, Politiam constitutam a Mose, & Legem, & inter Filium Dei.

Lex per Moysen data est, Lex videlicet Moralis, & Politia. Moyses accepit per manum Mediatoris Legem, quam populo proposuit, & interpretatus est. Constituit etiam illam Politiam, sicut Deus eam constitui voluit : Data est. Sonat quidem Lex & in Ecclesia & in reliquo

reliquo genere humano, præcipiens integram obedientiam erga Deum, & accusans, & destructis naturam non conformes Deo. Sed opera Moſis, nec tollitur peccatum, nec mors, nec efficitur in homine illa rectitudo quam poſtulat Lex. Data igitur Lege per Moſen, accipit populus tantum bona corporalia, & iuſticiam æternam ſed interituram.

Gratia vero & veritas, per Ieſum Chriſtum facta eſt. Gratia, id eſt, gratuita remiſſio peccatorum, reconciliatio. Veritas, vera, & æterna bona, natura, nec res interitura. Opponitur enim bonis temporalibus, item ceremonijs, quæ ſunt picture, & humanæ, quæ tantum eſt externa pædagogia, ſanctificatio membrorum. Sed filius, inquit, aſſert bona æterna, videlicet ipſum Deum viuificantem nos, & iuſticia æterna.

Verbum ἐγένετο ſignificat, contigit nobis, facti ſumus. Diſcernendū eſt enim hoc verbum, ab alijs ſignificatis in lingua Græca. ποίεω, Facio, ſignificat manufabricare, ita, ut poſt laborem reliquū ſit opus manu factum.

πράττω, ago, plerunq; uſurpatur de affectionibus animi, poſt quas non conſpicitur opus externum.

τεκταίω, fabrico, ſignificat ex diuerſa parte collocatione, materiæ inducere nouam formam.

Sed verbum γίνομαι, latius patet, ſignificat fieri, contingere, vel adipiſci aliquid, quocunq; modo. Paulus inquit: Chriſtum eſſe factum ſub Legem, id eſt, mirabili conſilio Dei conſtitutum, ut pro nobis peccatis

uat poenam debitam Legi. Consideretur autem prorsus congruere dictum Iohannis cum verbis Pauli: per Christum habemus gratiam & donum per gratiam.

Quomodo refutandus est error insulsi-
mae distinctionis trium legum, Naturalis,
Mosaicae, & Evangelicae?

Vna est aeterna lex Moralis, quae accusat pec-
catum in omnibus omni tempore. Vnica est etiam pro-
missio gratiae, prolata per filium, & patefacta primis
parentibus post lapsum, quae aequaliter, ante, & post
exhibitum Messiam, annunciat gratuitam remissionem
peccatorum, & reconciliationem cum Deo fide accipie-
ntibus beneficia Messiae, sicut ostendunt testimonia in-
finita: Semen mulieris, conculcabit caput serpentis.

Femineum semen calcabit terga draconis. In ses-
sine tuo benedicentur omnes gentes. Beati omnes qui
confidunt in eo. Abraham vidit diem meum, & latus
est.

Responde ad Argumenta eorum, qui faci-
unt confusionem Ecclesiae, & Ethnicorum,
nec discernunt Euangelium à noticia
naturali.

I.

Potentia Dei fuit nota Ethnicis. Rom. 1.

Christus est potentia Dei. 1. Cor. 1.

Ergo Christus fuit notus Ethnicis, & rationi.

Respondeo

Respondeo. Nego consequentiam, & ratio
quia sunt quatuor termini. Maior lequitur de
tencia Essentiali, ostensa in opere creationis, quae
est rationi aliquo modo, ut ostendat & esse Deum
qualis sit, & quod praecipiat seruari discrimen
storum & turpium, & quod iudicaturus sit, ac
turus eos, qui non seruant. Sed ordo, & distinctio
sonarum, natura non est nota. Minor: Christus
potentia, videlicet, personalis, id est, persona per
diuinitas potens & efficax est, in saluatione Eccl.

In hac noticia comprehenditur distinctio
patris, seu diuinitatis mittentis, & Mediatoris,

2.

Lex est sapientia Dei, & est nota gentibus
Christus est sapientia Dei.

Ergo Christus est notus gentibus.

Respondeo. Ex puris particularibus, non
est sequi conclusionem. Lex non est vniuersa sapientia
Dei. Christus autem, est personalis sapientia, qui
profert Euangelium ex sinu patris, & accendit
in mentibus prolata voce Euangelij, & assumptio
mana natura visibiliter etiam docet Euangelium
miranda de eo edit testimonia. Ita gentes non
quam sapientiam Dei, et legalem, Nec sequuntur
quod norint vniuersam sapientiam Dei.

DE IUSTIFICATIONE

Quid est iustificatio